KOMMUNSTYRELSEN

YTTRANDE
2025-11-25

Yttrande över granskningsrapport avseende kontinuitetshantering vid IT-säkerhetshändelse

Bakgrund

Revisorerna i Svedala kommun har den 9 oktober 2025 lämnat rapporten ”Granskning av kontinuitetshantering it-säkerhetshändelser” och begärt att kommunstyrelsen svarar senast 10 december 2025. Syftet med granskningen har varit att bedöma om styrelser och nämnder har säkerställt en tillräcklig planering och samordning för att upprätthålla kontinuitet i verksamheten vid kritiska it-säkerhetshändelser.

Kommunstyrelsen lämnar följande svar.

Allmänt yttrande över granskningsrapporten

Kommunstyrelsen konstaterar att ett antal styrdokument för kommunernas kris och beredskapsplanering är under framtagande och/eller fastställda. MSB (Myndigheten för säkerhet och beredskap, från och med 2026-01-01 Myndigheten för civilt försvar) och Försvarsmakten har tagit fram ” Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030” och däri angivit sju dimensionerande typsituationer. Den typsituation som får antas vara närmast granskningens syften är ”Hybrida hot”. För att möta denna typ av situationer har kommunstyrelsen för avsikt att stödja samordningen av kommunens verksamheter och nämnder och mellan totalförsvarets parter med styrdokument och övningar. För närvarande pågår också omvärldsbevakning och insamling av erfarenheter av andra myndigheter som drabbats av it-säkerhetshändelser.

Kommunstyrelsen har sedan granskningen bland annat antagit en ny krisledningsplan.

Yttrande över granskningsrapportens rekommendationer

Utifrån de rekommendationer som revisorerna lämnat svarar kommunstyrelsen enligt nedan.

Säkerställa tydliga riktlinjer och kravnivåer för kontinuitetsarbete inom kommunkoncernen

Samtliga chefer inom kommunkoncernen fick i samband med chefsforum 23 oktober 2025 utbildning i kommunens ansvar från kris upp till krig samt kommunens del i civilförsvaret. Cheferna fick även till sig goda exempel genom att ta del av Vård och Omsorgs och kommunens måltidsservices arbete med kontinuitetsplanering. Kommunledningskontoret kommer under 2026 att förbättra den centrala styrningen över arbetet och även involvera kommunstyrelsens arbetsutskott i detta arbete.

Upprätta och besluta om verksamhetsövergripande kontinuitetsplan eller på nivå för verksamhet som bedöms lämplig
Kommunstyrelsen bedömer att de tidsförhållanden som används i totalförsvaret i övrigt är dimensionerande, det vill säga att viktiga samhällsfunktioner ska kunna hanteras under två veckor.

För närvarande arbetar en extern konsult med att ta fram en nulägesanalys av kommunens arbete inom säkerhets- och beredskapsområdet. Denna analys kommer att ligga till grund för en handlingsplan för åtgärder och arbete inom området samt kommunens planering av det civila försvaret de närmast kommande åren. Utöver detta har kommunledningskontoret för avsikt att se över den centrala organisationen för säkerhet och beredskap och stärka den centrala styrningen.

Säkerställa att kritiska beroenden till informationssystem beaktas i den egna verksamhetens kontinuitetsplanering

Detta arbete har till vissa delar genomförts då det finns en kontinuitetsplanering för hur kommunledningskontoret ska arbeta om diarie- och ärendehanteringssystemet Ciceron inte går att använda. Kommunledningskontorets HR-enhet har även en beredskap för att betala ut löner om HR-systemet faller bort. Kommunledningskontoret avser att arbeta vidare med att kontinuitetsplanera om ytterligare centrala system inte går att nå på grund av it-bortfall. Detta kommer bland annat att baseras på en kontinuitetsplan och analys av de olika systemens beroenden av varandra och hur avbrott gällande systemen påverkar kommunledningskontorets verksamheter.

Tillse att övningar genomförs i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för IT-avbrott är tillräcklig
Kommunstyrelsen har under hösten antagit en ny krisledningsplan som anger hur kommunen ska arbeta med kriser av olika slag. Nästa steg är att utbilda samtliga berörda i stabsmetodik och sedan ta fram en övningsplanering. I denna kommer övning i samband med IT-avbrott vara en del.

Kommunstyrelsen avser även att stödja verksamheterna med övningstillfällen i syfte att säkerställa att kontinuitetsplaneringen för IT-avbrott är tillräcklig. Dessa övningar planeras för att tillgodose de sju scenarier som fastställts av MSB och Försvarsmakten och som nämns ovan.

Tillse att åtgärdsplanering genomförs och baseras på aktuell informationsklassning och riskbedömning för informationstillgångar som styrelsen ansvarar för
Kommunförvaltningen har under året etablerat ett systematiserat sätt att arbeta med informationssäkerhet. Arbetet leds av en grupp benämnd ”Informationssäkerhetsgruppen” som består av informationssamordnare, IT-specialist, kommunstyrelsens registrator och beredskapssamordnaren (den senare tjänsten är för närvarande vakant). Gruppen arbetar efter SKR:s metodstöd och samordnar även kommunförvaltningens och bolagens informationssäkerhetsarbete genom ”Informationssäkerhetsforum”. SKR:s syfte med

metodstödet är att stödja kommuner i att utveckla ett systematiskt arbetssätt för att säkerställa existerande och kommande lagkrav för informationssäkerhet. Metodstödet är uppdelat i 3 nivåer med olika steg. I nuläget befinner sig Svedala kommun på nivå 1. I nivå 1 ingår

- Omvärldsanalyser
- Utformning av informationssäkerhetspolicy
- Klassificering av informationssystem
- Risk- och incidenthanteringar.

SKR:s metodstöd lyfter även vikten av att kommuner ska skapa en medvetenhet om informationssäkerhet hos samtliga medarbetare. Fullmäktige antog under våren 2025 en ny informationssäkerhetspolicy och för närvarande tas riktlinjer fram. Den nya informationssäkerhetspolicyn bygger på kraven i en fastställd standard (ISO/IEC27000 och NIS 2). Kommunstyrelsen kommer även att få en lägesrapport över arbetet på sitt kommande sammanträde.

Under våren 2025 inleddes arbetet med att inventera och klassificera kommunens och bolagens samtliga informationssystem. Verksamhet- och bolagsrepresentanterna ansvarar för genomförandet i sina respektive verksamheter. Arbetet görs i iFACTS som är en plattform för att hantera ledningssystem, följa åtgärder, klassificera system, hantera avvikelser och rapportera enligt gällande lagstiftning inom exempelvis Cybersäkerhetslagen (NIS2), CER-direktivet och GDPR. Från plattformen kan sedan hämtas prioritetslistor och SLA:er vid it-händelse.

Arbetet med att klassificera och inventera information är en kontinuerlig uppgift vilket innebär att systemuppgifterna ska kontrolleras regelbundet och informationen om dem ska uppdateras vid behov. Informationssäkerhetsgruppen kontrollerar uppgifterna i iFACTS två gånger per år.

De system som hittills bedömts som mest kritiska tas regelbundet back up från. Kommunstyrelsen kommer att arbeta vidare med att ta fram stöd och lathundar för analog hantering om de centrala IT-systemen faller bort.

Utvärdera behov av intern jourverksamhet för IT-verksamheten i förhållande till de samhällsviktiga verksamheternas behov

Det finns en intern jourverksamhet dygnets alla timmar året om. Till skillnad från vad som anges i rapporten finns ingen struktur för vilka som får nyttja IT-jouren.

Som framgår ovan pågår arbetet med inventering och klassificering av kommunens och bolagens samtliga informationssystem. Denna kommer sedan ligga till grund för analys av beroenden mellan system samt för en SLA som IT-enheten kan arbeta efter vid IT-säkerhetshändelser. IT-enheten avser även att etablera kontakt med extern samarbetspart som snabbt kan komma på plats och arbeta vid kritiska IT-händelser. En känd samarbetspartner som är bekant med kommunens IT-miljö blir då en ytterligare resurs i arbetet med forensiska analyser och återställning samt kontroll av information och system.

Fastställa former för hur kontinuitetsplaneringen ska följas upp för att tillgodose att verksamheter fungerar tillfredsställande om kritiska IT-säkerhetshändelser inträffar

Som framgår ovan arbetar för närvarande en extern konsult med att ta fram en nulägesanalys av kommunens arbete inom säkerhets- och beredskapsområdet. Denna analys kommer att ligga till grund för en handlingsplan för åtgärder och arbete inom området samt kommunens planering av det civila försvaret de närmast kommande åren.

Utöver detta har kommunledningskontoret för avsikt att se över den centrala organisationen för säkerhet och beredskap och stärka den centrala styrningen men också det stöd som ges till verksamheterna. Då kommunernas roll i dessa frågor är föremål för att stort antal utredningar och förslag kommer precisionen i stödet att anpassas i dialog med övriga nämnder och verksamheter. Till exempel kommer nästa år en ny lag om kommuners och regioners ansvar vid höjd beredskap. Kommunstyrelsen förväntar sig också att resurserna för planering och stöd gradvis kommer att öka genom tillskott från staten.

Följa upp kontinuitetsplaneringen för kritiska it-säkerhetshändelser i de egna verksamheterna enligt en beslutad kommunövergripande systematik

Kommunstyrelsen kommer under 2026 att arbeta med kontinuitetshantering för kritiska IT-säkerhetshändelser även inom kommunledningskontorets egna verksamheter.

Säkerställa att bolagen inkluderas i det koncernövergripande arbetet efter behov

I samband med översynen av kommunens säkerhets- och beredskapsarbete kommer även bolagens behov att inkluderas.